Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
NILS WAHL
prednesené 25. júla 2018 [1]

Spojené veci C-174/17 P a C-222/17 P

Európska únia, zastúpená Súdnym dvorom Európskej únie,
proti
Plásticos Españoles, SA, (ASPLA),
Armando Álvarez, SA, (C-174/17 P)
a
Plásticos Españoles, SA, (ASPLA),
Armando Álvarez, SA,
proti

Európskej únii, zastúpenej Súdnym dvorom Európskej únie (C-222/17 P)

„Odvolanie – Prípustnosť – Mimozmluvná zodpovednosť – Primeraná dĺžka konania – Súdny dvor Európskej únie – Povinnosť rozhodnúť v primeranej lehote – Majetková ujma – Náklady na bankovú záruku – Úroky – Príčinná súvislosť“

1. Aké druhy škody musí Európska únia nahradiť podľa článku 340 ZFEÚ jednotlivcom, ktorých právo na to, aby sa ich vec rozhodla v primeranej lehote, porušil Súdny dvor Európskej únie? Najmä za akých okolností by sa mala priznať náhrada škody údajne spôsobenej neprimeranými prieťahmi?

2. Toto sú v zásade kľúčové otázky uvedené v odvolaniach, ktoré podala Európska únia, zastúpená Súdnym dvorom Európskej únie [2], a Plásticos Españoles, SA, (ďalej len „ASPLA“) a Armando Álvarez, SA, proti rozsudku Všeobecného súdu zo 17. februára 2017, ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia, T-40/15 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) [3], v ktorom Všeobecný súd priznal spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez určité sumy ako náhradu majetkovej ujmy spôsobenej týmto spoločnostiam v dôsledku nedodržania primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci, v ktorej boli vydané rozsudky zo 16. novembra 2011, ASPLA/Komisia, T-76/06 [4], a Álvarez/Komisia, T-78/06 [5].

3. Veľmi podobné otázky sú uvedené aj v ďalších štyroch odvolaniach, z ktorých dve odvolania podala Európska únia a dve odvolania podali ďalšie spoločnosti, proti dvom rozsudkom Všeobecného súdu, v ktorých uvedený súd priznal náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy spôsobenej týmto spoločnostiam v dôsledku nedodržania primeranej lehoty na rozhodnutie. Dnes prednesiem svoje návrhy aj v týchto konaniach. [6] Tieto návrhy by sa preto mali vykladať v spojení s uvedenými návrhmi.

1 Jazyk prednesu: angličtina.

2 Pre jednoduchosť ďalej len „Európska únia“.

3 EU:T:2017:105.

4 Neuverejnený, EU:T:2011:672.

5 Neuverejnený, EU:T:2011:673.

6 Spojené veci Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, a Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia (C-138/17 P a C-146/17 P), a vec Európska únia/Kendrion (C-150/17 P).

I. Skutkový stav

4. Návrhom podaným 24. februára 2006 podali ASPLA na jednej strane a Armando Álvarez na druhej strane žaloby podľa (terajšieho) článku 263 ZFEÚ proti rozhodnutiu Komisie K(2005) 4634 z 30. novembra 2005 týkajúcemu sa konania podľa článku [101 ZFEÚ] (vec COMP/F/38.354 – Plastové vrecia) [ďalej len „rozhodnutie K(2005) 4634“].[7]

5. Rozsudkami zo 16. novembra 2011 Všeobecný súd zamietol uvedené žaloby.[8] ASPLA a Armando Álvarez sa proti rozsudkom Všeobecného súdu odvolali. Rozhodnutiami z 22. mája 2014 Súdny dvor[9] tieto odvolania zamietol.

II. Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

6. Návrhom podaným 27. januára 2015 ASPLA a Armando Álvarez podali na základe článku 268 ZFEÚ žalobu proti Európskej únii z dôvodu škody, ktorú údajne utrpeli z dôvodu dĺžky konania pred Všeobecným súdom vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky zo 16. novembra 2011 vo veciach T-76/06 a T-78/06. ASPLA a Armando Álvarez v zásade žiadali Všeobecný súd, aby uložil Únii povinnosť zaplatiť im náhradu škody vo výške 3 495 038,66 eura a kompenzačné úroky a úroky z omeškania podľa úrokovej sadzby uplatňovanej Európskou centrálnou bankou (ECB) na jej hlavné refinančné operácie zvýšenej o dva body, od dátumu podania ich žaloby.

7. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd nariadil Európskej únii zaplatiť spoločnosti ASPLA náhradu škody vo výške 44 951,24 eura a spoločnosti Armando Álvarez náhradu škody vo výške 111 042,48 eura ako náhradu majetkovej ujmy spôsobenej týmto spoločnostiam nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky zo 16. novembra 2011, ASPLA/Komisia (T-76/06) a Álvarez/Komisia (T-78/06). Tieto sumy určené na náhradu škody sa mali navýšiť o kompenzačné úroky od 27. januára 2015 do vyhlásenia rozsudku v ročnej miere inflácie stanovenej za dotknuté obdobie Eurostatom v členskom štáte, v ktorom sú tieto spoločnosti usadené. Všeobecný súd ďalej rozhodol, že náhrady škody sa zvyšujú o úroky z omeškania od vyhlásenia tohto rozsudku do úplného zaplatenia v sadzbe stanovenej Európskou centrálnou bankou (ECB) pre jej hlavné refinančné operácie, zvýšenej o dva percentuálne body. Všeobecný súd v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

8. Pokiaľ ide o trovy konania, Všeobecný súd nariadil: i) spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez na jednej strane a Európskej únii na strane druhej, aby znášali svoje vlastné trovy konania, a ii) Európskej komisii, aby znášala svoje vlastné trovy konania.

III. Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

9. V odvolaní podanom 5. apríla 2017 vo veci C-174/17 P Európska únia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil bod 1 napadnutého rozsudku,

– zamietol ako nedôvodný návrh spoločností ASPLA a Armando Álvarez v prvostupňovom konaní s cieľom získať sumu 3 495 038,66 eura ako náhradu škody, ktorá im údajne bola spôsobená prekročením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci,

– uložil spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez povinnosť nahradiť trovy konania.

7 Prípady uvedené v poznámke pod čiarou 6 sa týkajú aj konaní iniciovaných inými podnikmi, ktorým bolo adresované rozhodnutie K(2005) 4634.

8 Rozsudky zo 16. novembra 2011, ASPLA/Komisia (T-76/06, neuverejnený, EU:T:2011:672), a Álvarez/Komisia (T-78/06, neuverejnený, EU:T:2011:673).

9 Rozsudky z 22. mája 2014, ASPLA/Komisia (C-35/12 P, EU:C:2014:348), a Armando Álvarez/Komisia (C-36/12 P, EU:C:2014:349).

10. ASPLA a Armando Álvarez navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie,

– uložil Európskej únii povinnosť nahradiť trovy konania.

11. V odvolaní podanom 27. apríla 2017 vo veci C-222/17 P ASPLA a Armando Álvarez navrhujú, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– nariadil Európskej únii, aby zaplatila odvolateľkám sumu 3 495 038,66 eura, zvýšenú o uplatniteľné kompenzačné úroky a úroky z omeškania, z dôvodu náhrady škody, ktorú je povinná im zaplatiť v dôsledku toho, že Všeobecný súd porušil článok 47 druhý odsek Charty základných práv Európskej únie,

– uložil Európskej únii povinnosť nahradiť trovy konania.

12. Európska únia za seba tvrdí, že Súdny dvor by mal:

– zamietnuť odvolanie,

– uložiť spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez povinnosť nahradiť trovy konania.

13. V konaní vo veci C-174/17 P bola ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Európskej únie prijatá Európska komisia.

14. Rozhodnutím predsedu prvej komory Súdneho dvora zo 17. apríla 2018 boli veci C-174/17 P a C-222/17 P spojené na spoločné konanie na účely prednesenia návrhov a vyhlásenia rozsudku.

IV. Posúdenie odvolacích dôvodov

A. Úvodné poznámky

15. Vo svojom návrhu vo veci C-174/17 P Európska únia uvádza dva odvolacie dôvody, pričom tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade pojmov „príčinná súvislosť“ a „ujma“. Komisia v zásade súhlasí s Európskou úniou.

16. ASPLA a Armando Álvarez tvrdia, že tieto odvolacie dôvody sú nedôvodné.

17. Vo svojom návrhu vo veci C-222/17 P ASPLA a Armando Álvarez uvádzajú päť odvolacích dôvodov. V prvom odvolacom dôvode tvrdia, že Všeobecný súd sa pri posúdení primeranosti lehoty medzi písomnou a ústnou časťou konania dopustil nesprávneho právneho posúdenia a neposkytol dostatočné odôvodnenie. V druhom odvolacom dôvode sa domnievajú, že k nesprávnemu právnemu posúdeniu došlo aj pri posúdení majetkovej ujmy. Tretí odvolací dôvod uvedený spoločnosťami ASPLA a Armando Álvarez na podporu ich odvolania sa týka údajného nesprávneho právneho posúdenia, ktorého sa dopustil Všeobecný súd pri uplatnení zásady *non ultra petita* pri posúdení spôsobenej majetkovej ujmy. Vo štvrtom odvolacom dôvode tieto spoločnosti tvrdia, že uplatnením metódy

výpočtu majetkovej ujmy, ktorá sa líši od nimi navrhovanej metódy, sa Všeobecný súd dopustil porušenia ich práv na obhajobu. Piaty odvolací dôvod sa napokon týka údajného rozporu v napadnutom rozsudku, pokiaľ ide o obdobie, za ktoré mala byť majetková ujma spôsobená spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez nahradená.

18. Európska únia za seba tvrdí, že odvolacie dôvody, ktoré predložili ASPLA a Armando Álvarez, by mali byť zamietnuté.

19. V týchto návrhoch najskôr preskúmam odvolacie dôvody, ktoré sa týkajú majetkovej ujmy. Následne už nebude potrebné preskúmať odvolacie dôvody, ktoré sa týkajú posúdenia Všeobecného súdu, pokiaľ ide o lehotu medzi písomnou a ústnou časťou konania, ktorá by sa v prejednávaných veciach mala považovať za primeranú.

B. O majetkovej ujme

20. Oba odvolacie dôvody, ktoré uviedla Európska únia vo veci C-174/17 P, ako aj druhý, tretí, štvrtý a piaty odvolací dôvod, ktorý uviedli ASPLA a Armando Álvarez vo veci C-222/17 P, sa týkajú záverov Všeobecného súdu v súvislosti s majetkovou ujmou, ktorú údajne utrpeli ASPLA a Armando Álvarez. Obe strany predovšetkým tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri preskúmaní tvrdení spoločností ASPLA a Armando Álvarez, ktoré sa týkali ujmy vyplývajúcej z nákladov súvisiacich s bankovou zárukou, ktorú tieto spoločnosti poskytli Komisii s cieľom vyhnúť sa okamžitému zaplateniu pokuty, ktorá bola uložená rozhodnutím K(2005) 4634. ASPLA a Armando Álvarez tiež tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol ich návrh na náhradu úrokov, ktoré zaplatili Komisii za obdobie zodpovedajúce prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie.

21. Považujem za vhodné začať svoje právne posúdenie týchto otázok preskúmaním tvrdení týkajúcich sa nákladov na bankovú záruku, ktoré zaplatili ASPLA a Armando Álvarez. Z tohto dôvodu začnem s prvým odvolacím dôvodom, ktorý uviedla Európska únia. Len pre úplnosť sa následne budem zaoberať druhým odvolacím dôvodom Európskej únie. Potom nebude potrebné preskúmať zostávajúce odvolacie dôvody, ktoré uviedli ASPLA a Armando Álvarez.

22. Nakoniec preskúmam druhý odvolací dôvod, ktorý uviedli ASPLA a Armando Álvarez, ktorý sa týka platby úrokov z pokuty za obdobie zodpovedajúce prekročeniu.

1. O nákladoch na bankovú záruku: existencia príčinnej súvislosti

23. Svojím prvým odvolacím dôvodom Európska únia, podporovaná Európskou komisiou, spochybňuje výklad pojmu „príčinná súvislosť“ a jeho uplatnenie zo strany Všeobecného súdu. Európska únia v podstate tvrdí, že neexistuje žiadna priama príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti Všeobecného súdu rozhodnúť v primeranej lehote vo veciach T-76/06 a T-78/06 a ujmou spôsobenou spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez, ktorá vznikla v dôsledku platby nákladov na bankovú záruku. Európska únia predovšetkým zdôrazňuje, že táto ujma vyplýva z vlastného rozhodnutia spoločností ASPLA a Armando Álvarez ponechať bankovú záruku zriadenú počas celého konania namiesto toho, aby zaplatili pokutu, ktorú im uložila Komisia. ASPLA a Armando Álvarez sa v tejto súvislosti odvolávajú na napadnutý rozsudok a podľa ich názoru náklady na bankovú záruku, ktoré boli zaplatené v období zodpovedajúcom prekročeniu, boli spôsobené tým, že Všeobecný súd nedodržal primeranú lehotu na rozhodnutie.

24. Ďalej začnem tým, že stručne objasním odôvodnenie Všeobecného súdu a potom vysvetlím, prečo je podľa môjho názoru prvý odvolací dôvod Európskej únie dôvodný.

25. V bodoch 84 a 85 napadnutého rozsudku Všeobecný súd pripomenul ustálenú judikatúru, podľa ktorej škoda, ktorej náhrada sa požaduje v žalobe o určenie mimozmluvnej zodpovednosti Európskej únie, musí byť skutočná a určitá, čo musí preukázať žalobca. Rovnako je na zodpovednosti žalobcu, aby predložil dôkaz o existencii príčinnej súvislosti, teda dostatočne priamej súvislosti, medzi vytýkaným konaním a uvádzanou ujmou.

26. V bodoch 104 až 107 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že ak by konanie vo veciach T-76/06 a T-78/06 neprekročilo primeranú lehotu na rozhodnutie, ASPLA a Armando Álvarez by nemuseli uhradiť náklady na bankovú záruku počas obdobia, ktoré zodpovedá tomuto prekročeniu. To znamená, že podľa neho existovala príčinná súvislosť medzi nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie a vznikom ujmy, ktorú ASPLA a Armando Álvarez utrpeli z dôvodu, že zaplatili náklady na bankovú záruku počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu tejto primeranej lehoty na rozhodnutie.

27. S odkazom na predchádzajúcu judikatúru (ďalej len „judikatúra vo veci Holcim“) [10] Všeobecný súd v bode 109 napadnutého rozsudku uznal, že v zásade náklady na bankovú záruku, ktoré vznikli spoločnosti, ktorá bola sankcionovaná rozhodnutím Komisie, vyplývajú z vlastného rozhodnutia tejto spoločnosti zriadiť bankovú záruku, aby nemusela zaplatiť pokutu v lehote stanovenej sporným rozhodnutím. Tieto náklady teda nemožno považovať za *priamy* dôsledok konania inštitúcie.

28. Všeobecný súd však naďalej rozlišoval – v bodoch 110 až 112 napadnutého rozsudku – prejednávanú vec od tých vecí, na ktorých je založená judikatúra vo veci Holcim. Domnieval sa, že v čase, keď ASPLA a Armando Álvarez podali žalobu vo veciach T-76/06 a T-78/06, a v čase, keď zriadili bankovú záruku, nedodržanie primeranej lehoty na rozhodnutie nebolo predvídateľné a ASPLA a Armando Álvarez mohli legitímne očakávať, že ich žaloby budú prejednané v primeranej lehote. Všeobecný súd rovnako uviedol, že k prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie vo veciach T-76/06 a T-78/06 došlo po pôvodnom rozhodnutí žalobcov zriadiť bankovú záruku. Z týchto dôvodov usúdil, že súvislosť medzi prekročením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veciach T-76/06 a T-78/06 a úhradou nákladov na bankovú záruku počas obdobia prekročenia nemožno považovať za prerušenú počiatočným rozhodnutím spoločností ASPLA a Armando Álvarez nezaplatiť ihneď pokutu a zriadiť bankovú záruku. V bode 113 uvedeného rozsudku preto dospel k záveru, že príčinná súvislosť je v zmysle článku 340 ZFEÚ dostatočne priama.

29. Odôvodnenie Všeobecného súdu je podľa môjho názoru nesprávne. Všeobecný súd v podstate prijíma judikatúru založenú na rozsudku vo veci Holcim, ale potom odlišuje prejednávanú vec od tých vecí, ktoré boli predmetom uvedenej judikatúry. Rovnako ako Všeobecný súd sa domnievam, že judikatúra vo veci Holcim je správna, ale na rozdiel od Všeobecného súdu si nemyslím, že táto vec je podstatne odlišná od vecí, ktoré viedli k vydaniu rozsudku vo veci Holcim: podľa môjho názoru ani jeden z dvoch dôvodov, ktoré uviedol Všeobecný súd, pokiaľ ide o toto rozlíšenie, nie je presvedčivý, a to ani samostatne, ani v kombinácii.

10 Pozri rozsudok z 21. apríla 2005, Holcim (Deutschland)/Komisia (T-28/03, EU:T:2005:139, bod 123), a uznesenie z 12. decembra 2007, Atlantic Container Line a i./Komisia (T-113/04, neuverejnené, EU:T:2007:377, bod 38). Chcel by som poukázať na to, že Súdny dvor nemal doteraz príležitosť podporiť judikatúru založenú na tomto rozsudku.

30. Predtým, než podrobne vysvetlím, prečo zastávam tento názor, chcem zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry nemožno článok 340 ZFEÚ vykladať tak, že sa v ňom vyžaduje, aby Európska únia nahradila každý, aj vzdialený, škodlivý dôsledok správania svojich inštitúcií.[11] Preto v prípade žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť Únie nestačí, že vytýkané konanie je jednou z príčin údajnej ujmy. Toto konanie musí byť rozhodujúcou príčinou ujmy.[12] Inými slovami, dostatočná súvislosť existuje len vtedy, ak je ujma priamym dôsledkom protiprávneho konania zodpovednej inštitúcie, a nezávisí od vplyvu iných príčin, či už pozitívnych alebo negatívnych.[13]

a) Predvídateľnosť nezákonného konania

31. Prvý dôvod Všeobecného súdu, podľa ktorého je prejednávaná vec odlišná od vecí, na ktorých je založená judikatúra vo veci Holcim, je, že v čase, keď ASPLA a Armando Álvarez podali žaloby vo veciach T-76/06 a T-78/06, a v čase, keď zriadili bankovú záruku, bolo porušenie povinnosti dodržať primeranú lehotu na rozhodnutie zo strany Všeobecného súdu *nepredvídateľné*.

32. Toto tvrdenie je však predovšetkým nepresné. Bohužiaľ, niektoré veci, o ktorých Všeobecný súd rozhodol krátko predtým, než boli podané žaloby vo veciach T-76/06 a T-78/06, boli značne dlhé.[14] Platí to najmä v prípade vecí týkajúcich sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, a najmä kartelov,[15] ktoré, ako je známe, sú veľmi zložité a časovo náročné a môžu si vyžadovať súbežné alebo koordinované riešenie viacerých vecí naraz.

33. Je pravda, že ASPLA a Armando Álvarez, ako každé iné žalobkyne, mohli očakávať, že sa o ich veciach rozhodne v primeranom čase. Vzhľadom na postupy Všeobecného súdu a súdne záznamy v rozhodnom čase však bolo pomerne neisté a náročné vypočítať pravdepodobnú dĺžku konania s cieľom odhadnúť prípadné celkové náklady na bankovú záruku.

34. Po druhé a čo je dôležitejšie, bez ohľadu na to, či boli neprimerané prieťahy vo veciach T-76/06 a T-78/06 predvídateľné, Všeobecný súd nesprávne použil pojem „predvídateľnosť“ s cieľom preukázať existenciu dostatočnej príčinnej súvislosti, ktorá má za následok vznik zodpovednosti Európskej únie.

35. Kľúčovou otázkou v prejednávanej veci nie je, či poškodená, ktorá utrpela údajnú ujmu, mohla predvídať nezákonnú udalosť, ktorá spôsobila údajnú ujmu. Rozhodujúce pre určenie mimozmluvnej zodpovednosti Európskej únie v prejednávanej veci je v prvom rade to, či je údajná ujma *priamym* dôsledkom nezákonného konania inštitúcie.

36. To je bod, ktorý Všeobecný súd nepreskúmal podrobne. Domnievam sa, že v rámci tohto preskúmania by prípadná nepredvídateľnosť neprimeraných prieťahov mohla byť relevantná len za dvoch okolností. V prejednávanej veci však nejde ani o jednu z týchto okolností.

11 Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 1979, Dumortier a i./Rada (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, EU:C:1979:223, bod 21). Pozri novšie uznesenie z 31. marca 2011, Mauerhofer/Komisia (C-433/10 P, neuverejnené, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatúra).

12 Pozri uznesenie z 31. marca 2011, Mauerhofer/Komisia (C-433/10 P, neuverejnené, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatúra).

13 Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Trabucchi vo veci Compagnie continentale France/Rada (169/73, neuverejnené, EU:C:1974:32, bod 4).

14 Pozri napríklad rozsudky z 13. januára 2004, Thermenhotel Stoiser Franz a i./Komisia (T-158/99, EU:T:2004:2); z 11. mája 2005, Saxonia Edelmetalle/Komisia (T-111/01 a T-133/01, EU:T:2005:166); z 19. októbra 2005, Freistaat Thüringen/Komisia (T-318/00, EU:T:2005:363), a zo 14. decembra 2005, Laboratoire du Bain/Rada a Komisia (T-151/00, neuverejnený, EU:T:2005:450).

15 Pozri okrem iných rozsudok z 11. decembra 2003, Marlines/Komisia (T-56/99, EU:T:2003:333); z 8. júla 2004, Mannesmannröhren-Werke/Komisia (T-44/00, EU:T:2004:218); zo 14. decembra 2005, Honeywell/Komisia (T-209/01, EU:T:2005:455), a z 15. marca 2006, BASF/Komisia (T-15/02, EU:T:2006:74).

37. Na jednej strane by tento prvok mohol byť relevantný, ak by ASPLA a Armando Álvarez neskôr nemohli zmeniť svoje pôvodné rozhodnutie o odložení platby a zriadení bankovej záruky. Nie je to však tento prípad, ako bude preukázané v bodoch 49 až 52 nižšie: ASPLA a Armando Álvarez mohli kedykoľvek v priebehu súdneho konania uhradiť pokutu a zrušiť bankovú záruku. Ak teda najskôr aj išlo o nepredvídateľnú udalosť, na základe tejto novej udalosti mohli ASPLA a Armando Álvarez prispôsobiť svoje konanie.

38. Na druhej strane by prípadná nepredvídateľnosť neprimeraných prieťahov mohla byť relevantná aj vtedy, ak by Európska únia pred Všeobecným súdom tvrdila, že ASPLA a Armando Álvarez pri zabránení ujme alebo obmedzovaní ich rozsahu nepreukázali náležitú starostlivosť, čo mohlo vyplynúť z ich rozhodnutia odložiť zaplatenie pokuty do konca súdneho konania.

39. V tejto súvislosti treba mať na mysli, že podľa ustálenej judikatúry v prípade žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť je potrebné overiť, či poškodená osoba, ktorá riskuje, že bude musieť znášať škodu sama, vynaložila ako uvedomelá osoba náležitú starostlivosť, aby zabránila ujme alebo obmedzila jej rozsah. Príčinná súvislosť môže byť prerušená nedbanlivosťou poškodenej osoby, keďže jej konanie môže byť rozhodujúcou príčinou ujmy. [16]

40. To však nie je dôvod, prečo sa Všeobecný súd v napadnutom rozsudku odvolával na tento bod. Všeobecný súd nepoužil kritérium predvídateľnosti s cieľom preskúmať, či nedbanlivosťou spoločností ASPLA a Armando Álvarez bola prerušená príčinná súvislosť medzi údajnou ujmou a vytýkaným konaním inštitúcie EÚ, namiesto toho použil tento pojem na to, aby v prvom rade preukázal existenciu takejto súvislosti.

41. Napriek tomu potenciálna nepredvídateľnosť udalosti, ktorá spôsobila údajnú ujmu, nič nevypovedá o *určujúcom faktore* údajnej škody. Dokonca aj za predpokladu, že neprimerané prieťahy boli nepredvídateľné, táto skutočnosť nie je ani nevyhnutná, ani dostatočná na to, aby mala za následok vznik zodpovednosti Európskej únie.

42. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa domnievam, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nesprávne vyložil a uplatnil pojem „predvídateľnosť“ v zmysle článku 340 ZFEÚ v záujme preukázania existencie príčinnej súvislosti medzi údajnou ujmou a vytýkaným konaním.

b) Nedostatok voľby pre ASPLA a Armando Álvarez

43. Druhý dôvod Všeobecného súdu, podľa ktorého je vec T-40/15 odlišná od vecí, na ktorých je založená judikatúra vo veci Holcim, je, že primeraná lehota na rozhodnutie vo veciach T-76/06 a T-78/06 bola prekročená *po* rozhodnutí spoločností ASPLA a Armando Álvarez zriadiť bankovú záruku.

44. Ani tento prvok nie je podľa môjho názoru relevantný.

45. Na úvod je potrebné mať na pamäti, že rozhodnutie Komisie, akým je rozhodnutie K(2005) 4634, je právne záväzné a predpokladá sa, že je platné až do jeho zrušenia súdmi EÚ. Ak podnik, ktorý bol sankcionovaný pokutou, ktorú mu uložila Komisia, považuje rozhodnutie Komisie za nezákonné a jeho okamžité dodržiavanie za také, ktoré môže spôsobiť nenapraviteľnú ujmu, môže tento podnik podať návrh na nariadenie predbežných opatrení pred súdmi EÚ podľa článkov 278 a 279 ZFEÚ, pričom spochybní platnosť uvedeného rozhodnutia.

16 Pozri napríklad rozsudok z 18. marca 2010, Trubowest Handel a Makarov/Rada a Komisia (C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 61). Táto zásada je podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora všeobecnou zásadou spoločnou pre právne poriadky členských štátov: pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame (C-46/93 a C-48/93 EU:C:1996:79, bod 85 a citovaná judikatúra).

46. Ak sa takýto návrh nepodá, alebo ak súdy EÚ takýto návrh zamietnu, v zásade sa musí zaplatiť pokuta v lehote stanovenej v rozhodnutí. Preto rozpočtové pravidlá EÚ[17] umožňujú Komisii súhlasiť s odložením platby pokuty za predpokladu, že sa dlžník zaviaže zaplatiť úroky z omeškania a zloží finančnú zábezpeku, ktorá pokrýva nezaplatený dlh, pokiaľ ide o výšku istiny a tiež úroky.

47. Preto sa podnikom, ktoré majú v úmysle napadnúť pokutu pred súdmi EÚ, ponúkne možnosť rozhodnúť sa okamžite zaplatiť (pravidlo), alebo požiadať o možnosť zriadenia bankovej záruky (výnimka). Na rozdiel od tvrdenia spoločností ASPLA a Armando Álvarez, možnosť, ktorá im bola ponúknutá na základe článku 85 nariadenia č. 2342/2002, predstavovala výnimku. Pravidlo zakotvené v článkoch 278 a 279 ZFEÚ hovorí, že rozhodnutie Komisie, akým je rozhodnutie K(2005) 4634, nadobúda účinnosť po jeho oznámení príslušným adresátom a zostáva platné aj po napadnutí pred súdmi EÚ (ak tieto súdy jeho výkon neodložia).

48. Rozhodnutie podniku musí byť pre Úniu *finančne neutrálne*: odloženie platby nemôže viesť k strate v rozpočte Únie. Účtovník, ktorý v spolupráci s príslušným povoľujúcim úradníkom rozhoduje o žiadosti podniku o odloženie platby, nemá právomoc meniť výšku pokuty, o ktorej rozhodla Komisia ako inštitúcia (teda kolégium komisárov). Rozhodnutie podniku okamžite zaplatiť pokutu napriek svojmu zámeru napadnúť rozhodnutie Komisie pred súdmi EÚ by zároveň nemalo viesť k bezdôvodnému obohateniu Európskej únie. Preto na jednej strane ak súdy EÚ potvrdia rozhodnutie Komisie, pokuta, ktorej platba bola odložená, sa stáva splatnou spolu s úrokmi. Na druhej strane sa na základe zrušenia napadnutého rozhodnutia Komisie zakladá povinnosť Únie vrátiť zaplatené sumy navýšené o príslušnú úrokovú sadzbu.[18]

49. Je zjavné, že rozhodnutie odložiť zaplatenie pokuty umožňuje podniku, aby v priebehu súdneho konania aj naďalej využíval príslušné sumy. Znamená to však aj dodatočné náklady (tie, ktoré súvisia so zriadením bankovej záruky), ktoré podnik musí znášať aj v prípade, keď sa nakoniec domôže zrušenia napadnutého rozhodnutia. Preto prináleží každému podniku, ktorému Komisia uložila pokutu, aby posúdil, či je v jeho finančnom záujme uhradiť pokutu v stanovenej lehote, alebo požiadať o odloženie platby a zriadiť bankovú záruku.

50. Dôležité je, že na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd, nejde o rozhodnutie, ktoré sa môže vykonať len raz. Každý podnik, ktorý sa rozhodol zriadiť bankovú záruku, môže kedykoľvek zmeniť svoje pôvodné rozhodnutie a pristúpiť k zaplateniu pokuty.[19] Týmto spôsobom zabráni nárastu dodatočných úrokov z istiny a môže zrušiť bankovú záruku, ktorá bola predtým zriadená.

51. Podľa práva Únie nič nebráni podniku, aby zrušil bankovú záruku a zaplatil pokutu, ak tento podnik považuje takýto postup za výhodnejší. Možno teda predpokladať, že ak v priebehu konania podnik nezmení svoje pôvodné rozhodnutie, dôvodom je, že nepretržitá existencia bankovej záruky je stále v najlepšom záujme tohto podniku. Otázka, či pôvodné rozhodnutie je aj naďalej výhodné, závisí od viacerých faktorov, ktoré, ako uvádza Komisia, sa môžu časom značne zmeniť (náklady na požičiavanie peňazí, poplatky účtované bankou za bankovú záruku, výnosy zo splatnej sumy v prípade investovania do iných ekonomických činností, atď.). Z ekonomického hľadiska je preto rozumné očakávať, že podnik môže pravidelne prehodnocovať svoje pôvodné rozhodnutie.

17 Článok 85 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 357, 2002, s. 1; Mim. vyd. 01/004 s 145). Toto nariadenie, uplatniteľné v čase vzniku skutkových okolností, je teraz nahradené delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L 362, 2012, s. 1).

18 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Pokiaľ ide o typ a sumu úrokov z omeškania, ktoré musela Komisia spätne poukázať spoločnosti, ktorá zaplatila pokutu na základe rozhodnutia prijatého podľa článku 101 ZFEÚ, ktoré následne súdy EÚ zrušili, pozri vec T-201/17, Printeos/Komisia, v ktorej konanie ešte prebieha.

19 Pozri napríklad rozsudok z 12. mája 2016, Trioplast Industrier/Komisia (T-669/14, neuverejnený, EU:T:2016:285, bod 103).

52. Preto, ako správne tvrdí Európska únia, voľba zriadiť bankovú záruku namiesto zaplatenia pokuty, ktorú uložila Komisia, sa neuskutočnila iba na začiatku konania: túto voľbu ASPLA a Armando Álvarez slobodne a vedome *udržiavali* (alebo *potvrdzovali*) počas celého obdobia, počas ktorého trvalo súdne konanie vo veciach T-76/06 a T-78/06, a to aj vtedy, keď sa toto konanie značne predlžovalo.

53. Na záver o tomto bode: druhý dôvod Všeobecného súdu, podľa ktorého je prejednávaná vec odlišná od vecí, na ktorých je založená judikatúra vo veci Holcim, sa teda zakladá na nesprávnom predpoklade, že jediným rozhodnutím, ktoré bolo relevantné v prejednávanej veci, bolo pôvodné rozhodnutie spoločností ASPLA a Armando Álvarez odložiť platbu a zriadiť bankovú záruku pred začiatkom konania.

54. Nesprávnosť tohto predpokladu je nepriamo potvrdená aj v napadnutom rozsudku.

c) Rozpor v napadnutom rozsudku

55. V bode 119 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že neexistuje dostatočne priama príčinná súvislosť, pokiaľ ide o náklady na bankovú záruku, ktoré vznikli *po* vydaní rozsudkov vo veciach T-76/06 a T-78/06. Podľa Všeobecného súdu je zaplatenie takýchto poplatkov dôsledkom osobného a samostatného rozhodnutia spoločností ASPLA a Armando Álvarez, ku ktorému dospeli po vydaní tohto rozsudku a ktoré sa týkalo nezaplatenia pokuty, nepožiadania o odklad výkonu rozhodnutia K(2005) 4634 a podania odvolania proti uvedenému rozsudku. Ak je to tak, nie je podľa mňa jasné, prečo rozhodnutie o ponechaní bankovej záruky bolo podľa názoru Všeobecného súdu rozhodujúce na vylúčenie zodpovednosti Európskej únie *po* vydaní rozsudku, ale nie *pred* jeho vydaním.

56. Ako tvrdí Európska únia, nezdá sa, že by medzi týmito obdobiami existoval nejaký zmysluplný rozdiel, ktorý môže byť relevantný podľa článku 340 ZFEÚ. Aj počas prvostupňového konania sa ASPLA a Armando Álvarez vedome rozhodli nepožadovať pozastavenie sporného rozhodnutia a ponechať bankovú záruku zriadenú až do ukončenia uvedeného konania. V bode 119 napadnutého rozsudku sa teda potvrdzuje, že prvky, ktoré Všeobecný súd považoval za relevantné v bodoch 110 až 112 toho istého rozsudku pre rozlíšenie prejednávanej veci od judikatúry vo veci Holcim, sú nepodstatné.

d) Predbežný záver

57. V rámci tohto záveru nemožno spochybniť skutočnosť, že ASPLA a Armando Álvarez museli znášať náklady spojené s bankovou zárukou, ktorú poskytli Komisii v období zodpovedajúcom prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie, okrem iného ako dôsledok neschopnosti Všeobecného súdu vydať svoje rozhodnutie v primeranom čase.

58. To však nebola *rozhodujúca* príčina údajnej ujmy. Rozhodujúcim faktorom bolo rozhodnutie spoločností ASPLA a Armando Álvarez naďalej využívať výnimku z povinnosti zaplatiť splatnú pokutu, o ktorú požiadali, a to s plným vedomím o nákladoch a rizikách, ktoré toto rozhodnutie predstavovalo. Preto sa v prejednávanej veci uplatňujú zásady vyplývajúce z judikatúry vo veci Holcim.

59. Na základe všetkých týchto dôvodov sa domnievam, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho výkladu a uplatnenia pojmu „príčinná súvislosť“ v zmysle článku 340 ZFEÚ. Podľa môjho názoru neexistuje dostatočne priama príčinná súvislosť medzi tým, že Všeobecný súd porušil vo veciach T-76/06 a T-78/06 svoju povinnosť rozhodnúť v primeranom čase, a medzi údajnou ujmou, ktorú utrpeli ASPLA a Armando Álvarez v súvislosti s platbou nákladov ma bankovú záruku v období zodpovedajúcom prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie.

60. Na základe toho musí byť napadnutý rozsudok zrušený v tej časti, v ktorej Všeobecný súd nariadil Európskej únii zaplatiť spoločnosti ASPLA náhradu škody vo výške 44 951,24 eura a spoločnosti Armando Álvarez náhradu škody vo výške 111 042,48 eura z dôvodu majetkovej ujmy spôsobenej týmto spoločnostiam nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie v konaniach, v ktorých boli vydané rozsudky zo 16. novembra 2011 vo veciach T-76/06 a T-78/06.

61. To znamená, že ak Súdny dvor bude v tomto bode so mnou súhlasiť, nebude potrebné skúmať druhý odvolací dôvod, ktorý uviedla Európska únia, a ani tretí, štvrtý a piaty odvolací dôvod, ktorý uviedli ASPLA a Armando Álvarez. Vzhľadom na dôležitosť položenej otázky pre budúce prípady si napriek tomu myslím, že by bolo užitočné len pre úplnosť sa zaoberať druhým odvolacím dôvodom, ktorý uviedla Európska únia. Z tejto analýzy vyplynú aj prvky užitočné pre preskúmanie druhého odvolacieho dôvodu, ktorý uviedli ASPLA a Armando Álvarez.

2. Náklady na bankovú záruku: pojem „ujma“

62. Vo svojom druhom odvolacom dôvode, ktorý smeruje proti bodom 104 až 120 napadnutého rozsudku, Európska únia, podporovaná Komisiou tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne vyložil pojem „ujma“. Podľa jej názoru mal prvostupňový súd preskúmať, či v období zodpovedajúcom prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie boli náklady na bankovú záruku, ktoré zaplatili ASPLA a Armando Álvarez vyššie ako výhoda, ktorú získali z dôvodu nakladania so sumou zodpovedajúcou výške pokuty. ASPLA a Armando Álvarez žiadajú Súdny dvor, aby tento odvolací dôvod zamietol ako nedôvodný. Podľa ich názoru neexistuje nijaký vzťah medzi výhodami, z ktorých mali ASPLA a Armando Álvarez úžitok, a stratami, ktoré utrpeli v období zodpovedajúcom prekročeniu.

63. Domnievam sa, že aj tento odvolací dôvod je dôvodný. Všeobecný súd sa totiž dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď bez konkrétneho vysvetlenia alebo ďalšieho preskúmania v bodoch 104 a 105 napadnutého rozsudku prirovnal náklady na bankovú záruku v období zodpovedajúcom prekročeniu ujme, ktorá sa má nahradiť podľa článku 340 ZFEÚ.

64. Tieto dva pojmy by sa nemali spájať.

65. Úkony alebo opomenutia inštitúcie EÚ môžu mať rôzne dôsledky na finančnú situáciu podnikov, akými sú ASPLA a Armando Álvarez. Môžu z nich vzniknúť určité náklady pre podnik, ale zároveň môžu priniesť danému podniku určitý zisk. „Škoda“ v zmysle článku 340 ZFEÚ existuje len vtedy, ak je čistý rozdiel medzi nákladmi a ziskom záporný.[20] Inými slovami, musí dôjsť k *celkovej strate* vyplývajúcej z vytýkaného konania. Inak by nastala paradoxná situácia, v ktorej by aj napriek finančnému prospechu z konania inštitúcie EÚ bol podnik oprávnený požadovať od Únie dodatočné sumy.

66. Ako sa vysvetľuje v bodoch 49 a 51 vyššie, rozhodnutie podniku odložiť platbu a zriadiť bankovú záruku na jednej strane prináša určité náklady, na druhej strane však umožňuje tomuto podniku použiť na určité obdobie sumu, ktorá môže priniesť zisk. Tieto rôzne účinky nie sú nesúvisiace, ale sú navzájom neoddeliteľne spojené: sú to dve strany tej istej mince.

67. Z ekonomického hľadiska je možnosť odložiť platbu pokuty v podstate formou financovania príslušného podniku: až do skončenia súdneho konania si tento podnik prakticky požičiava peniaze, ktoré dlhuje Únii, od samotnej Únie. Jednoducho povedané, celkové náklady na financovanie sú súčtom nákladov na bankovú záruku a v prípade, že podnik v súdnom konaní prehrá, úrokov, ktoré sú v konečnom dôsledku splatné z istiny. Napadnutý rozsudok sa však zameriava iba na náklady, ktoré vynaložili ASPLA a Armando Álvarez, a nehovorí sa v ňom nič o možnom zisku alebo úsporách, ktoré tieto spoločnosti získali v dôsledku odkladu platby.

20 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia (C-104/89 a C-37/90, EU:C:1992:217, bod 26 a nasl.).

68. Podľa môjho názoru ide o pochybenie, ktorého sa dopustil Všeobecný súd. Ako sa uvádza v bode 51 vyššie, je predpoklad, že podnik vždy koná takým spôsobom, ktorý z ekonomického a finančného hľadiska považuje za racionálny. Preto možno odôvodnene predpokladať, že počas celého trvania súdneho konania vo veciach T-76/06 a T-78/06 ASPLA a Armando Álvarez považovali za výhodnejšie aj naďalej si požičiavať od Únie sumu zodpovedajúcu výške splatnej pokuty, a nie použiť vlastnú likviditu, alebo si túto sumu požičať od úverových inštitúcií.

69. Ak je to tak, nemožno vylúčiť, že neprimerané prieťahy pri rozhodovaní vo veciach T-76/06 a T-78/06 nielenže nespôsobili spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez nijakú stratu, ale dokonca týmto spoločnostiam priniesli finančnú výhodu. To však nie je možné zistiť na základe napadnutého rozsudku, keďže Všeobecný súd bez akéhokoľvek ďalšieho preskúmania usúdil, že náklady na bankovú záruku v období zodpovedajúcom prekročeniu zodpovedali ujme, ktorú ASPLA a Armando Álvarez utrpeli počas uvedeného obdobia.

70. Nakoniec by som dodal, že aj v tomto bode sa napadnutý rozsudok zdá rozporuplný. Pokiaľ ide o ďalšiu formu údajnej ujmy (platba úrokov z pokuty), Všeobecný súd konštatoval, že ASPLA a Armando Álvarez nepredložili žiaden dôkaz, ktorý by umožnil preukázať, že počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu „boli úroky z omeškania, ktoré Armando Álvarez neskôr zaplatila Komisii, vyššie ako výhoda, z ktorej mala táto spoločnosť prospech z dôvodu nakladania so sumou zodpovedajúcou výške pokuty navýšenej o úroky z omeškania“ [21].

71. Je ťažké pochopiť, prečo Všeobecný súd neuplatnil podobný štandard, pokiaľ ide o údajnú ujmu spočívajúcu v platbe nákladov na bankovú záruku za rovnaké obdobie.

72. Na záver aj druhý odvolací dôvod, ktorý uviedla Európska únia, je dôvodný.

3. Úroky

73. Vo svojom druhom odvolacom dôvode smerujúcom proti bodom 97 až 103 napadnutého rozsudku ASPLA a Armando Álvarez tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že zamietol ich návrh na náhradu škody, ktorá predstavovala úroky z pokuty, ktorá im bola uložená za obdobie zodpovedajúce prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie.

74. Vo svojom rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že ASPLA a Armando Álvarez nepredložili žiaden dôkaz, ktorý by preukázal, že počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie boli úroky z omeškania, ktoré boli neskôr zaplatené Komisii, vyššie ako výhoda, z ktorej mali prospech z dôvodu nakladania so sumou zodpovedajúcou výške pokuty navýšenou o úroky z omeškania.

75. Podľa môjho názoru Všeobecný súd z dôvodov uvedených v bodoch 23 až 72 vyššie správne zamietol návrh spoločností ASPLA a Armando Álvarez. Keďže súdy EÚ v konečnom dôsledku zamietli žaloby spoločností ASPLA a Armando Álvarez, úroky z omeškania, ktoré majú byť zaplatené Komisii z výšky pokuty, sú jednoznačne náklady, ktoré tieto spoločnosti mali znášať počas obdobia, v ktorom prebiehalo súdne konanie. To však automaticky neznamená, že takéto náklady predstavujú škodu v zmysle článku 340 ZFEÚ.

21 Bod 101 napadnutého rozsudku.

76. Zásadnejšie je, že v prejednávanej veci neexistuje v zmysle článku 340 ZFEÚ dostatočne priama príčinná súvislosť medzi neprimeranou dĺžkou konania a stratou spočívajúcou v úhrade úrokov za obdobie zodpovedajúce prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie. Ako je vysvetlené v bode 52 vyššie, riziko znášania týchto nákladov vyplynulo z rozhodnutia spoločností ASPLA a Armando Álvarez o odložení platby pokuty až do skončenia súdneho konania. ASPLA a Armando Álvarez prijali toto rozhodnutie slobodne a s plným vedomím finančných následkov, ktoré z neho vyplývajú.

77. Preto je potrebné druhý odvolací dôvod spoločností ASPLA a Armando Álvarez zamietnuť.

C. O primeranej lehote

78. V prvom odvolacom dôvode, ktorý smeruje proti bodom 57 až 83 napadnutého rozsudku, ASPLA a Armando Álvarez tvrdia, že Všeobecný súd sa pri posúdení primeranosti obdobia, ktoré uplynulo medzi písomnou a ústnou časťou konania vo veciach T-76/06 a T-78/06, dopustil nesprávneho právneho posúdenia a neposkytol odôvodnenie. Tento odvolací dôvod sa delí na dve časti.

79. Prvá časť tohto odvolacieho dôvodu sa týka bodov 67 až 69, ako aj bodu 72 napadnutého rozsudku. Podľa spoločností ASPLA a Armando Álvarez Všeobecný súd uspokojivo nevysvetlil, prečo dospel k záveru, že obdobie 15 mesiacov od ukončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania bolo na riešenie vecí, ako sú veci T-76/06 a T-78/06, v podstate primerané. ASPLA a Armando Álvarez sa zároveň domnievajú, že Všeobecný súd náležite nevysvetlil, prečo súbežné riešenie súvisiacich vecí môže odôvodniť predĺženie obdobia od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti tohto konania o jeden mesiac za každú ďalšiu súvisiacu vec.

80. Druhá časť prvého odvolacieho dôvodu sa týka údajného rozporu medzi bodmi 72 a 80 napadnutého rozsudku. ASPLA a Armando Álvarez sa domnievajú, že tvrdenie, že obdobie od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania by sa malo predĺžiť o jeden mesiac za každú ďalšiu súvisiacu vec, protirečí predĺženiu primeranej lehoty vo veci T-78/06 o ďalšie štyri mesiace z dôvodu jej úzkej súvislosti s vecou T-76/06.

81. Európska únia považuje tento odvolací dôvod za nedôvodný.

82. Bez ohľadu na jeho dôvodnosť by tento odvolací dôvod podľa môjho názoru mal byť zamietnutý ako neúčinný.

83. Aj za predpokladu, že by námietky spoločností ASPLA a Armando Álvarez boli uznané ako dôvodné, neviedlo by to k zrušeniu napadnutého rozsudku a priznaniu vyššej náhrady škody za majetkovú ujmu údajne spôsobenú týmto spoločnostiam.

84. V bodoch 23 až 72 a 73 až 77 vyššie som vysvetlil, prečo sa domnievam, že ani náklady na bankovú záruku, ani úroky zo sumy pokuty, ktoré ASPLA a Armando Álvarez zaplatili za obdobie zodpovedajúce prekročeniu, nepredstavujú ujmu, ktorá by mala byť nahradená v súlade s článkom 340 TFEÚ. Ak by Súdny dvor so mnou v tomto bode súhlasil, trvanie obdobia zodpovedajúceho prekročeniu by na účely tohto konania bolo nepodstatné. ASPLA a Armando Álvarez totiž nežiadali o náhradu škody za žiadnu inú ujmu okrem toho, čo sa uvádza vyššie.

V. O dôsledkoch posúdenia

85. Ak bude Súdny dvor súhlasiť s mojím posúdením, odvolaniu, ktoré podala Európska únia, musí byť vyhovené a bod 1 výroku napadnutého rozsudku následne zrušený.

86. Keďže vzhľadom na dostupné skutočnosti a výmenu názorov pred Súdnym dvorom je možné vydať rozsudok s konečnou platnosťou v tejto veci, Súdny dvor by mal zamietnuť návrh spoločností ASPLA a Armando Álvarez, v ktorom sa domáhajú náhrady majetkovej ujmy, ktorú im údajne spôsobil Všeobecný súd prekročením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veciach T-76/06 a T-78/06.

87. Odvolanie spoločností ASPLA a Armando Álvarez by malo byť zamietnuté ako celok.

VI. O trovách

88. Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

89. Ak bude Súdny dvor súhlasiť s mojím posúdením odvolania, potom by v súlade s článkami 137, 138 a 184 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora mali ASPLA a Armando Álvarez znášať svoje vlastné trovy, ako aj trovy Európskej únie v tomto konaní na oboch stupňoch. Európska komisia by však mala znášať svoje vlastné trovy konania, ktoré jej vznikli v konaniach na oboch stupňoch.

VII. Návrh

90. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor:

– zrušil bod 1 výroku rozsudku Všeobecného súdu zo 17. februára 2017, ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia, T-40/15,

– zamietol odvolanie, ktoré podali ASPLA a Armando Álvarez,

– zamietol návrh spoločností ASPLA a Armando Álvarez, v ktorom sa domáhajú náhrady škody vo výške 3 495 038,66 eura, ktorú im spôsobil Všeobecný súd prekročením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veciach T-76/06 a T-78/06,

– uložil spoločnostiam ASPLA a Armando Álvarez povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Európskej únie, zastupovanej Súdnym dvorom Európskej únie, v súvislosti s konaniami na oboch stupňoch,

– uložil Európskej komisii povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania, ktoré jej vznikli v konaniach na oboch stupňoch.